

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

De notatione p[ro]ditoris [et] egressu ei[us] ca. clj

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

Historia

pruenire lunā q̄itādecimā nō legim⁹. Diem
q̄o magnū sabbati vocabant in trib⁹ festiūz
tati⁹ hebdomadalib⁹ q̄cunq; die, vñ, dierū
ptingat. Om̄s em̄ septē solēnes sunt: si nō
adeo vt p̄mus ⁊ vltimus. Ad comedendūz
qz azyma: oporebat eos septem dieb⁹ mun
dos esse. Unde quolibet, vñ, dīe nō poterāt
intrare p̄toriū. Qaūt m̄lieres dicūt parasse
vngenta in die festo: dicim⁹ qz nō erāt dies
aliqui adeo festiū vt sabbatū: ⁊ licuit eis pa
rare v̄l emere sicut ⁊ cibos: qd nō liceret sab
bato. Quid si multo ante parauerāt: qā au
dierant a dño sepe eum in p̄ximo moritur⁹.
Nonne magdalena v̄ideſ iam parasse: ⁊ per
inspirationē spiritus sancti preoccupasse vñ
ctionem. Quidā aut̄ dicūt q, xiiij, luna, q̄rta
sc̄ feria. cenuit dñs cum discipulis: ⁊ lauit
pedes eoz. Qd narrat sol⁹ iōānes: ⁊ i quar
tadecima comedist agnū pascale: ⁊ dedit dī
scipulis corpus suum de q̄ alij agunt. Sed
ȳsus ecclie p̄trarius est que ante paraceue
pedes pauper̄ lauat. Et iāsi tabulam com
poti diligēter retro p̄curramus: inueniem⁹
lunam, xiiij, kalendō, aprilis, feria sexta, ergo
in p̄cedenti sexta feria fuit luna q̄ntadecima.
Et nota q̄ nulq; legitur dñm comedisse car
nes nisi agni pascalis.

Exurgens a cena lauit pedes dīsciploꝝ.
Caplī, CL.

Irgens autē ie

s sus a cena: lauit pedes dīscipulo
ru. Et eo aut̄ q̄ dixit, q̄ lotus est
sc̄ in baptismo: nō indiget nūl vt pedes la
uet, vos aut̄ mūdi estis: sed nō om̄es, ppen
dit a q̄busdā q̄ apli baptizati erāt. Et cū re
cubuisset: sterū docuit eos. Quare h̄ fecerat,
In exemplū sc̄ mutuo sibi seruēdi: ⁊ in t̄
pū mutuo dimittēdi iniuriās: ⁊ mutuo sub
ueniendi peccantib⁹
orando p̄ eis. An ⁊
dñs subdidit Beati
eritis si feceritis ea.
Que d̄ sola ablutio
ne pedū nō dixisset.

Nota q̄tuor deposit
tiones vestiū christi.
eritis si feceritis ea.
Que d̄ sola ablutio
ne pedū nō dixisset.
In illusione
militū nudatus ⁊ venditus. Nā ab herode
nō legi⁹ nudat⁹. Ad crucem nudat⁹ nec reind
dūt⁹. Prima p̄tinet ad aps q̄ol's in breui re
sumpsit. Sc̄da ad illos q̄ resumpti st̄ in die
p̄teccostes: et paulatim resumūt. Tertia ad

reliq̄as q̄ resumunt in fine. Quarta ad puer
sam medietatē nostri temporis que nunc res
sumet. Sc̄da ⁊ q̄rta representant in ecclia cū
altaria mundant. Nā ⁊ ramūculis q̄ flagel
lis tundunt ⁊ aspergunt aqua ⁊ vino.

De notatiōe proditoris ⁊ egressu eius,

Caplī, CL.

Esus autem tur

bar⁹ spū dīxit. Amen dico vobis:
qz vñ⁹ ex vobis tradet me hacno
cte. Turbat⁹ ē iesus misericorditer cōparties
tude quē notabat. Sic ⁊ sancti misericordi
ter turbans: cū v̄get eos cura z̄zania a tristis
co separe ante messem. Venit ergo philos
ophus qui dī animi perturbationes nō cadere
in sapiente. Et dicebat singillatum. Nūquid
ego sum dñe. Quib⁹ ait. Qui intingit meū
manū in catino: hic me tradet. Duodecim in
codem catino cū dño edebat: ⁊ alijs nō q.d.
Un⁹ de duodecim tradet me. Forte ideo di
xit intingit: qz succus a gressū lactucū ne
cessarius ad esum agnī erat. Caninus in q̄li
quor ostēdit q̄ vas erat fictile: parapsissys
in quo cibi parabant: qz paria habebat late
ra. Ap̄sis em̄ est extremitas. Vel vt qdā dī
cunt quadraturā laterū nota h̄ nomē para
psis. Et addidit iesus. Ve homini illi p̄ quē
filius hois tradet. Bonū erat homini illi p̄ nat
natus nō fuisset. Ve in sacra scriptura etenā
notat dānationē: ⁊ est. Peribit eternali. Et
ne minutissimā el⁹ penā intelligerem⁹: addi
dit Bonū ⁊ l, melius esset ei si non esset na
tus de vtero: sed perijset in vtero. Tū em̄ p
solo originali peccato dāminatus esset. Ut
visualicer dictū est: meli⁹ esset ei nō ee q̄ ma
le ee. Recubebat aut̄ dīscipul⁹ q̄dī diligebat
jesus in sinu e⁹. Et innuit ei pet⁹: vt secreto
quererer a dño q̄s traderet cū. Hic nō aliter
credid⁹ recubuisse supra pectus iefu: nū q̄
discubebat iclinat⁹ an̄ pect⁹ dñi. Vnde sum
missa voce querēti dñs summissa voce pat
tore exp̄sūt: cui sc̄ panē intinctū porrigeret.
Et buccellā intinctā porrebat iude. Inde est
q̄ eucharistia nō daf̄ intincta. Et etiā p̄ here
si tollēda: q̄ dogmatizabar totū chīm cēlub
vtraq; simul: ⁊ sub neurā tm̄ forma. Et tūc
introiuit satanas in iudā. nō tūc p̄mo: h̄t
q̄s xp̄rium possideret: sicut apli spū tā acc
pro: itez dicunt accepisse spiritū. Tūc iudas
ait. Nūquid ego sū rabbi. Aut illi. Tu dīcili.

Euangelica

Hondum coram exp̄m̄it eum. Potest enim sic intelligi. Ego non dico: sed tu dicas. Vel de assertione cordis exponit potest. q.d. Quid interrogas quasi nescius: sed cordera sum habes te esse pdicorem. Et eruit iudas cōtinuo. erat aut̄ nor. Tunc ait iesus. Nunc clarificatus est filius hoīs. id est electo tenebroso remanserūt soli mūdi cū suo mūdato; re. Et addidit. Et p̄tinuo clarificauit eū de². id est clarificabit. Qd̄ p̄t intelligi de resurrec̄tō. Vel de imlēti traditōe: q̄ quā xp̄s mortuus apparuit h̄is q̄ eū ī iferno expectabat.

De eucharistia data discipulis r̄ nō iude,

Laplīm. CLM.

Enantibus autē

c illis bñdixit iesus panē, r̄ fregit: r̄ dedit d̄scipulis suis dices. Aci cipite r̄ comedite. H̄ est corp̄ meū qd̄ p̄vob̄ tradet. Similiter r̄ de calice ait. Bibite ex hoc om̄is: hic est sanguis meū noui testamen ti subaudi. F̄rmator: q̄ p̄ vob̄ r̄ pro multis effūdet in remissionē peccator̄. Q̄ ait. Acci pitez comedite. forte inculcatio ē. Nō em̄. B̄ibite ex. H̄ oēs. sic intelligendū ē q̄ sum̄ p̄tū corp̄ de manu dñs sibi misstrarent. Sz q̄ p̄scravuit sp̄e r̄ mīstrauit. Sz est. ac si dicere: comedite. v̄tranḡ h̄ sacramēti. comeſtōne inuies. Flec̄ em̄ de calice dīxit: accipite sed mīniſtrans dicit. Bibite. Et nota q̄ ī canonē cū p̄ferrūt hec̄ yba. H̄ ē san̄ḡ e corp̄ meū. H̄ ē san̄ḡ meū: ex virtute hor̄ p̄boz̄ fit trans̄ substantiatio. An̄ credibile est cū dñs eadē verba dixit: mutasse panē r̄ vinū in carnē et sanguinē. Et tūc eandē vīm cōtulit dñs p̄bis illo ī posterū. Et p̄terea sic p̄struēda ē līt̄era. Bñdixit. subaudi: dicens. H̄ est corpus meū. Et tunc fregit r̄ dedit d̄scipulis suis: r̄ ait. Comedite. Et iterauit. H̄ est corp̄ meū. Vel forte tūc bñdixit bñdictōe nob̄ nō tradita: h̄ post ad institutionē ap̄lor̄. Vīs bñdīcendi tradita est a dñō p̄b̄is illis. H̄ est corp̄

meū. Q̄ aūt ante traditionē eucharistie dīct̄ m̄ iudā exisse: videmur p̄tradicere Luce: q̄ post calicem traditōe cōmemorat. Hilari⁹ autē sup̄ mattheū p̄bat iudā nō interfuisse. Tunc em̄ bibētes calicē: secū dīct̄ iesus bibituros ī regno patris: ad qd̄ iudas indignus erat. Et iā bibentū nullū excipies aīt: qui p̄ vob̄ effūdet. In alijs aūt excepit dīces. p̄ multis. Dici tamē p̄t iudā accepisse eucharistiā: et dīctū ab hilario facile determinari. Cum ergo dīxit iesus. Hoc facite ī meā cōmemorationē: instituit hoc sacramentū: r̄ tacite p̄missionē destituit. Cum ḡ dīxit senō bibitūz vīnum donec cum eis b̄ibet nouū: aduersus bīaliter positiū est. i. nouo modo: tanq̄ noū sc̄z nō incorporādo mīhi vīnū ut p̄pus.

De pdictōe negatiōis petri. La. CLM.

Inic ait illis ie-

c sus. Om̄es scādalū patiem̄ini ī me ī nocte illa Scriptū est em̄ percutiā pastore: r̄ dispergent̄ oues gregis. Zacharias p̄pheta ex p̄sona eccl̄ie orauit dīcens ad patrē. Percute pastore: r̄ disp̄geretur oues gregis. Euangeliſta p̄o vīdens īmplez tum qd̄ orauerat. p̄pheta: respōſionē patrī annuetis posuit. Iez̄. Percutiā pastore. Et cū dīxisset petr⁹. Et si om̄es scādalizati fuerint: ego nūc̄ scandalizabor. Rñdit iesus. Pr̄i us q̄ bis gallus vocē dederit: ter me es nez gaturus. Marcus h̄ expressit plenius ceteris. Post prūmā em̄ negationē petri statim gallus cantauit. sed ante sc̄m gallicātū bīa tēp̄ negauit. r̄ ita trīna petri negatio an̄ p̄zīmum gallicātū īnchoata est: ante sc̄m cōplera. Alt̄i aūt euāgeliste dīcētes. Pr̄i us q̄ gall̄ cātet: ter me negabis. de inceptōe agūt. Et est. Trīna negationē īnchoabis. Marcus p̄o de completiōne eiusdem scripsit.

Inde est q̄ ī hac dīce om̄nes hōre flebiles sunt: r̄ sola missa sole nis est ī concentu et ornatu mistroy tan̄ḡ ī die sīe īstitutioe esse qd̄ promittit.

F 3.

